

พ.อ.
๑๑
๑๑ ม.ค. ๖๖

1467
ม พ ๑ ๕๖

ที่ นศ ๐๐๑๘.๑/ว ๒๐๒๐

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้าน

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๗๗๕๕ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖
จำนวน ๑ ฉบับ

พร้อมนี้ ได้ส่งสำเนาหนังสือกรมการปกครอง เรื่อง หารือคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับ
แนวทางการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านและการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก
ผู้ใหญ่บ้าน กรณีที่มีการขยายระยะเวลาการเลือกผู้ใหญ่บ้านออกไป เรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทาง
ปฏิบัติต่อไป

เรียน นายอำเภอ ๑๐ ท่าน

ขอแสดงความนับถือ

- สด. แก้วขัติย์
คณ. สมบัติของผู้ใหญ่บ้านกรณี
มีพระราชกฤษฎีกาเลือก
ผู้ใหญ่บ้าน ๒๐๐๗

(นายศิริพัฒน์ พัดกุล)
ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

- เนตร มอข. สนท. ศึกษา / สอ. ๗๐๗
เพื่อโปรดทราบ / พิจารณา

๗
๕.๖๖

๗
๕.๖๖

ที่ทำการปกครองจังหวัด (กลุ่มงานปกครอง)

โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๖๑๓๓

www.pokkrongnakhon.com

008904
วันที่ 19 เม.ย. 2556

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๓๓๕๕

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓ เมษายน ๒๕๕๖

ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงใหม่
เลขที่ 1904
วันที่ 19 เม.ย. 2556

เรื่อง การขอคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้าน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๓๓๕๓

ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ฉบับ

พร้อมนี้ กรมการปกครองขอแจ้งเวียน แนวทางการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน และการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน กรณีที่มีการขยายระยะเวลาการเลือกผู้ใหญ่บ้านออกไป รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๓๓๕๓ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสภาพร ศิริภักดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่
ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน

โทร./โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๔๐๔

ดำรงเกียรติ

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๓๗/๕๓

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ทาริอคุณสมบัติของผูโห้บ้าน

เรียน ผูว้ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด่วนที่สุด ที่ อย ๐๐๑๗.๑/๕๑๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๓๔๗๔
ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. สำเนาหนังสือสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท
๐๒๐๘.๔/๕๑๐ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่จังหวัดทาริอแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาคุณสมบัติของผูสม้ครรับเลือกเป็นผูโห้บ้าน หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดยม อำเภอบางปะอิน กรณิการพิจารณาคุณสมบัติของผูสม้สิทธิเลือกผูโห้บ้านตามมาตรา ๑๑ (๔) และคุณสมบัติของผูสม้ครรับเลือกเป็นผูโห้บ้าน ตามมาตรา ๑๒ (๓) และ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ดังรายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณิปัญหานี้ เป็นการพิจารณาปัญหาการตีความข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่เคยมีแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยมาก่อน จึงนำเรียนความเห็นต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อโปรดพิจารณา ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นชอบตามความเห็นของกรมการปกครอง พร้อมทั้งสั่งการให้กรมการปกครองกำหนดแนวทางปฏิบัติ หรือข้อพึงระวังในการจัดทำบัญชีรายชื่อผูสม้สิทธิเลือกผูโห้บ้านกรณิที่มีการขยายระยะเวลาการเลือกผูโห้บ้านออกไป เป็นเวลานานที่มีระยะเวลาข้ามปี เพราะอาจเป็นเหตุให้ราษฎรผูสม้สิทธิเลือกผูโห้บ้าน ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ เสียสิทธิในการเลือกผูโห้บ้าน ตามที่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ เมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ดังนั้น เพื่อให้การเลือกผูโห้บ้านดังกล่าวเป็นไปตามข้อสั่งการของปลัดกระทรวงมหาดไทย จึงขอให้จังหวัดแจ้งให้นายอำเภอบางปะอิน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ประกอบระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผูโห้บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๘ ข้อ ๒๙ ข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑ ปรับปรุงบัญชีรายชื่อผูสม้สิทธิเลือกผูโห้บ้านให้ถูกต้องตามความเป็นจริงซึ่งอาจต้องด้วยเหตุกรณิใดกรณิหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. เพิ่มชื่อบุคคลผูที่สามารถใช้สิทธิเลือกผูโห้บ้านได้ ทั้งกรณิที่มีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือก หรือกรณิที่พบว่า เป็นผูสม้ภูมิลำเนาหรือ

/ ถิ่นที่อยู่ประจำ ...

ถิ่นที่อยู่ประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นไม่น้อยกว่า สามเดือนแล้ว เมื่อนับถึงวันเลือกใหม่

๒. ถอนชื่อบุคคลที่ไม่สามารถใช้สิทธิได้ ทั้งกรณีที่เป็นผู้ไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ประจำ หรือไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นแล้ว หรือตาย หรือพบว่าเป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช หรือพบว่าเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถาพร ศิริภักดี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่
ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน

โทร./โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๔๐๔

ความเห็นที่ที่สุด บันทึกข้อความ

งานเลขานุการกองกลาง สป.

วันที่ 13 ก.พ. 2556

เลขรับที่ 3149

เวลา

ส่วนราชการ กรมการปกครอง (สำนักบริหารการปกครองท้องที่) โทร. ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖-๑๔ ต่อ ๔๐๔

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๓๔๗/๙

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ทาริอคุณสมบัติของผู้นัหญ่บ้าน

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

บันทึกที่ 1005

วันที่ 13 ก.พ. 2556

เวลา 14.00 น.

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีหนังสือ ที่ อย ๐๐๑๗.๑/๘๒๑๘ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ทาริอแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน (เอกสาร ๑)

๑.๒ กรมการปกครองมีหนังสือที่ มท ๐๓๑๐.๒/๒๐๓๗๓ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ แจ้งแนวทางการพิจารณาให้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ (เอกสาร ๒)

๒. ข้อเท็จจริง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อย ๐๐๑๗.๑/๕๑๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๖ ทาริอแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม ซึ่งประเด็นข้อหาหรือสรุปได้ดังนี้

๒.๑ กรณีการพิจารณาการมีคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน จะถือเอา “วันเลือก” ที่กำหนดไว้เดิม หรือต้องพิจารณาจนถึง “วันเลือกจริง” ที่ได้ขยายออกไป ซึ่งจังหวัด เห็นว่า “วันเลือก” ต้องเป็นวันเลือกที่กำหนดไว้เดิม คือวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๒.๒ กรณี นายสุภาพ ไวยนียี ผู้สมัครหมายเลข ๑ จังหวัดเห็นว่ แม้นายสุภาพฯ จะได้แจ้งย้ายทะเบียนบ้านจากบ้านเลขที่ ๑๕ หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดยม ซึ่งเป็นบ้านที่มีปัญหาร้องเรียน ว่เป็นพื้นที่ของหมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านแปง เข้าไปอยู่บ้านเลขที่ ๓๐/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดยม เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นเวลาที่นายทะเบียนอำเภอบางปะอิน ยังมิได้ยกเลิก เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ย่อมต้องถือว่า หลักฐานทางทะเบียนราษฎรของนายสุภาพฯ ยังมีผลผูกพันตามกฎหมายต่อไป และต่อเนื่องจนเมื่อ นายสุภาพฯ ได้ย้ายมาอยู่บ้านเลขที่ ๓๐/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดยม จึงถือได้ว่า นายสุภาพฯ เป็นผู้มิชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีจนถึงวันเลือก และราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านที่มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๑๕, ๑๕/๑, ๑๕/๒, ๑๕/๓ และ ๑๕/๔ ก็จะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ด้วยเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะพิจารณา “วันเลือก” ว่คือวันใด

๒.๓ กรณี นายวินัย ช่อชิต ผู้สมัครหมายเลข ๒ จังหวัดมีความเห็นว่ ถ้า “วันเลือก” คือวันเลือกที่กำหนดไว้ครั้งแรก นายวินัยฯ จะเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เนื่องจากขณะนั้นยังเป็นลูกจ้างของเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ แต่ถ่า “วันเลือก” คือวันเลือกจริง ซึ่งยังมิได้กำหนดขึ้นใหม่ หากในวันเลือกจริง นายวินัยฯ พ้นสภาพจากการเป็นลูกจ้างของเอกชนแล้ว ก็จะเป็นผู้มีคุณสมบัติสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านได้

/ ๓. ข้อกฎหมาย ...

๓. ข้อกฎหมาย

๓.๑ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๑ และ มาตรา ๑๒ (เอกสาร ๔)

๓.๒ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๒ วรรคสอง (เอกสาร ๕)

๓.๓ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๖๘๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดง ที่ อ.๑๘/๒๕๕๒ (เอกสาร ๖)

๓.๔ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๙๔/๒๕๕๒ (เอกสาร ๗)

๓.๕ บันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๒ (เอกสาร ๘)

๔. ข้อพิจารณา

กรรมการปกครองพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๔.๑ กรณีการพิจารณาการมีคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านจะถือเอา “วันเลือก” ที่กำหนดไว้เดิม หรือต้องพิจารณาจนถึง “วันเลือกจริง” ที่ได้ขยายออกไปพิจารณาเห็นว่า ตามบันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๒ ที่ได้พิจารณาวินิจฉัยไว้ว่า “เรื่องการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน กรณีที่ได้มีการขยายระยะเวลาการเลือกออกไปว่า ต้องถือตามขั้นตอนและกระบวนการเดิมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว รวมทั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน (แบบ ผญ.๒) ที่จัดทำไว้เดิมด้วย” ดังนั้น การพิจารณาการมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ย่อมจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องและเป็นไปในทางเดียวกัน คือ ต้องถือตามขั้นตอนและกระบวนการเลือกเดิมด้วย การที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความเห็นว่า “วันเลือก” ต้องเป็นวันเลือกที่กำหนดไว้เดิม คือวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จึงชอบแล้ว

๔.๒ กรณี นายสุภาพ ไวยนียี ผู้สมัครหมายเลข ๑ พิจารณาเห็นว่า การพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ นั้น จะต้องพิจารณาให้ได้ความจริงถึงการมีภูมิสำเนาหรือถิ่นที่อยู่ประจำและการมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ซึ่งทั้งสองกรณีจะต้องติดต่อกันในหมู่บ้านนั้นไม่น้อยกว่าสองปีจนถึงวันเลือก เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บ้านเลขที่ ๑๕ , ๑๕/๑ , ๑๕/๒ , ๑๕/๓ และ ๑๕/๔ หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดยม เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตตำบลบ้านแป้ง มาตั้งแต่ต้น แต่เป็นเพียงข้อผิดพลาดทางการจัดทำทะเบียนราษฎร อันมีผลทำให้ทะเบียนราษฎรนั้นมีผลใช้ได้อยู่ตราบที่ยังมิได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงบ้านเลขที่ ดังกล่าวให้เป็น หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านแป้ง เท่านั้น ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๖๘๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๘/๒๕๕๒ ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้ว นายสุภาพฯ และราษฎรดังกล่าว เป็นผู้ที่มีภูมิสำเนาหรือถิ่นที่อยู่ประจำในพื้นที่ของ ตำบลบ้านแป้ง ตลอดมา ดังนั้น ถ้าก่อนวันเลือกผู้ใหญ่บ้าน ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อผิดพลาดทางทะเบียนราษฎรดังกล่าว ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง คือ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านแป้ง แล้ว ถึงแม้ว่า นายสุภาพฯ จะได้ย้ายเข้าไปอยู่จริงในบ้านเลขที่ ๓๐/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดยม เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ก่อนหน้านั้นแล้วก็ตาม นายสุภาพฯ ก็ยังคงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและ

/ มีลักษณะ ...

มีลักษณะต้องห้ามอยู่ แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏชัดแจ้งว่า นายสุภาพฯ จะย้ายเข้าไปอยู่จริงและประจำในบ้านหลังดังกล่าวด้วยก็ตาม นายสุภาพฯ ย่อมไม่อาจอ้างเอาเหตุที่ตนได้กระทำการก่อนที่จะมีการแก้ไขข้อผิดพลาดทางทะเบียนดังกล่าว มาเป็นเหตุอ้างว่า ตนมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ประจำในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีได้ เพราะเหตุที่จะยกขึ้นกล่าวอ้างด้วยบทกฎหมายและคำพิพากษาดังกล่าว ได้หมดสิ้นไปด้วยการแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว กรณีจึงต้องถือว่า นายสุภาพฯ มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ประจำใน หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดยม เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งไม่ครบสองปีเมื่อนับถึงวันเลือก แต่ถ้าจนถึงวันเลือกยังไม่มีมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนราษฎร นายสุภาพฯ และราษฎรทั้งหมดดังที่กล่าวมา ย่อมกล่าวอ้างสิทธิของตนตามกฎหมายและคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดดังที่กล่าวมาข้างต้น ในการใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือใช้สิทธิในการเลือกผู้ใหญ่บ้านได้

๔.๓ กรณี นายวินัย ช่อชิต ผู้สมัครหมายเลข ๒ พิจารณาเห็นว่า เมื่อวันเลือกผู้ใหญ่บ้านได้ข้อยุติไปแล้วตามข้อ ๔.๑ ดังนั้น การพิจารณาการมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ของนายวินัยฯ ต้องวินิจฉัยไปตามนั้น

อนึ่ง เนื่องจากการพิจารณากรณีปัญหานี้ เป็นการพิจารณาปัญหาการตีความข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่เคยมีแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยมาก่อน จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาว่า ความเห็นของกรมการปกครองถูกต้องหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

๕. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายสถาพร ศิริภักดี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย สป. ส่วนพัฒนากฎหมาย โทร. ๐-๒๒๒๒-๒๕๕๑

ที่ มท ๐๒๐๘.๔/๖๕๓

วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ทาริอคุณสมบัติของผู้นิยบ้าน

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

งานเลขานุการส่วนราชการ สป.	
เลขที่	5406
วันที่รับ	๑๕ มี.ค. ๕๑
วันที่รับ	๑๕ มี.ค. ๕๑
เลขรับ	1754
เวลา	

๑. ปค. เสนอ ปมท. พิจารณากรณี จ.พระนครศรีอยุธยา ทาริอแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้นิยบ้าน หมู่ที่ ๘ ต.วัดยม อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา โดยสรุปข้อเท็จจริงได้ว่า อ.บางปะอิน ได้ประกาศให้มีการเลือก ผญ. หมู่ที่ ๘ ต.วัดยม และกำหนดวันเลือกในวันที่ ๒๗ พ.ค. ๒๕๕๔ มีผู้สมัครรับเลือกเป็น ผญ. จำนวน ๒ ราย คือ นายสุภาพ ไวยนิย ผู้สมัครหมายเลข ๑ และ นายวินัย ช่อชิต ผู้สมัครหมายเลข ๒ แต่ได้มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็น ผญ. ตาม ม. ๑๒ แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๓ และ จ.พระนครศรีอยุธยา ได้มีการขยายเวลาการเลือก ผญ. ออกไปจนกว่าเหตุจะสิ้นสุด ซึ่ง ปค. เห็นว่า การพิจารณาการมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็น ผญ. จะต้องพิจารณาในวันเลือกที่กำหนดไว้เดิม (๒๗ พ.ค. ๒๕๕๔) ตามความเห็น กกก. พิจารณาร่างกฎหมายของ มท. คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๒ ซึ่งได้พิจารณาวินิจฉัยข้อหาหรือเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก ผญ. ในกรณีที่มีการขยายระยะเวลาการเลือกออกไปว่า ต้องถือตามขั้นตอนและกระบวนการเดิมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว รวมทั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก ผญ. (แบบ ผญ.๒) ที่จัดทำไว้เดิม ดังนั้น การพิจารณาการมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็น ผญ. ย่อมจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องและเป็นไปแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ

๑.๑ กรณีของนายสุภาพฯ จะเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม ม.๑๒ (๓) แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ฯ อันเนื่องมาจากเหตุการจัดทำทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนราษฎรไม่ถูกต้องนั้น หากในวันเลือกเดิม (๒๗ พ.ค. ๒๕๕๔) ยังมิได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักฐานทะเบียนราษฎรที่ไม่ชอบให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ย่อมต้องถือว่าหลักฐานทางทะเบียนราษฎรดังกล่าวยังคงมีผลผูกพันตามกฎหมายอยู่ต่อไป ตาม ม. ๔๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ถ้าได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อผิดพลาดทางทะเบียนราษฎรให้ถูกต้องตามความเป็นจริงก่อนวันเลือกเดิม นายสุภาพฯ ย่อมเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตาม ม. ๑๒ (๓) แห่ง พ.ร.บ. ดังกล่าว เนื่องจากมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำและมีชื่อในทะเบียนบ้านในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่ถึง ๒ ปี

๑.๒ กรณีของนายวินัยฯ หากในวันเลือกที่กำหนดไว้เดิม (๒๗ พ.ค. ๒๕๕๔) นายวินัยฯ ยังคงมีฐานะเป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำตามคำสั่งของนายจ้างหรือตามสัญญาที่มีต่อกัน ก็จะเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตาม ม.๑๒ (๓) แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ฯ

๒. สกม. สป. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๒.๑ ตาม ม. ๑๒ แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ฯ ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิได้รับเลือกเป็น ผญ. (๓) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำและมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีจนถึงวันเลือก และ (๓) ไม่เป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ และในกรณีที่มีความจำเป็นไม่อาจจัดการเลือก ผญ. ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ ผญ. วางลง ให้ ผวจ. ขยายเวลาออกไปได้เท่าที่จำเป็นตามนัย ม. ๑๙ วรรคสอง ประกอบระเบียบ มท. ว่าด้วยการเลือกผู้นิยบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๑ วรรคสาม ซึ่ง กกก. พิจารณาร่างกฎหมายของ มท. คณะที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๒ มีความเห็นว่า กรณีที่ได้มีการขยายเวลาการเลือก ผญ. ออกไป

กระบวนการเลือก ผณ. ที่ได้ดำเนินการโดยชอบแล้วยังคงมีอยู่หาได้สิ้นผลไปไม่ ดังนั้นจึงต้องถือตามขั้นตอนและกระบวนการเดิมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว การพิจารณาวันเลือก ผณ. ในกรณีนี้จึงต้องพิจารณาวันเลือกที่กำหนดไว้เดิม คือ วันที่ ๒๗ พ.ค. ๒๕๕๔ ความเห็น ปค. ในประเด็นนี้ชอบแล้ว

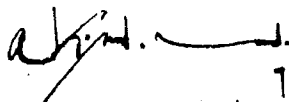
๒.๒ กรณีของนายสุภาพา เป็นกรณีหลักฐานการทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หากในวันเลือกที่กำหนดไว้เดิม (๒๗ พ.ค. ๒๕๕๔) ยังมิได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักฐานทะเบียนราษฎรให้ถูกต้องตามความเป็นจริง หลักฐานทางทะเบียนราษฎรดังกล่าวยังคงมีผลผูกพันตามกฎหมายอยู่ต่อไป ตาม ม. ๕๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ย่อมต้องถือว่านายสุภาพา ยังคงมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำและมีชื่อในทะเบียนบ้าน หมู่ที่ ๘ ต.วัดยม ต.ลุดมา จึงมิได้เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม ม. ๑๒ (๓) แต่อย่างใด ประเด็นนี้จึงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนว่าได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามความเป็นจริงในวันใด ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๘/๒๕๕๒ และความเห็น คกก. กฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๕๑/๒๕๕๒ ความเห็นของ ปค. ชอบแล้ว

๒.๓ กรณีของนายวินัยฯ จะเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตาม ม. ๑๒ (๗) แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ฯ หากในวันเลือกที่กำหนดไว้เดิม (๒๗ พ.ค. ๒๕๕๔) นายวินัยฯ มีฐานะเป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำตามคำสั่งของนายจ้างหรือตามสัญญาที่มีต่อกัน ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงกับความเห็น คกก. กฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๙๔/๒๕๕๒ ความเห็นของ ปค. ชอบแล้ว

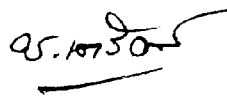
อนึ่ง ในการประชุม คกก. พิจารณาร่างกฎหมายของ มท. ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ พ.ย. ๒๕๕๒ ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการเลือก ผณ. ว่า ในกรณีที่มีการขยายระยะเวลาการเลือกตั้ง ผณ. ออกไปเป็นเวลานานที่มีระยะเวลาข้ามปี การเลือกตั้ง ผณ. อาจเป็นเหตุให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือก ผณ. ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม ม. ๑๑ (๑) แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ฯ ที่บัญญัติว่า "มีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือก" ซึ่งจะทำให้บุคคลดังกล่าวเสียสิทธิในการเลือก ผณ. ดังนั้น ปค. ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติ หรือข้อพึงระวังดังกล่าวให้จังหวัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป และมีมติให้ ปค. รับความเห็นดังกล่าวไปดำเนินการ เห็นควรให้ ปค. เร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามมติ คกก. พิจารณาร่างกฎหมายฯ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาดังเช่นกรณีที่ ปค.หารือมาตามข้อ ๑ อีกต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ สกม. สป. จะได้แจ้ง ปค. ดำเนินการตามข้อ ๒

เห็นชอบ

1751๓๒6

(นายประภาส บุญยรัตน์)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(นายอำนาจ วิสัยวัฒน์ เดิมชื่อ)
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สป.